

• بررسی کیفیت زندگی شهری نظریه، روش‌ها و پژوهش‌های تجربی

رابرت هارنر و رابرت ایتیون

مترجمان:

غلامرضا غفاری

هیلا درستی

سامان یوسفوند

www.ketab.ir

سرشناسه : مارانز، رابرت دبلیو، ۱۹۳۴ م. Marans, Robert W.

عنوان و نام پدیدآور : بررسی کیفیت زندگی شهری نظریه، روش‌ها و پژوهش‌های تجربی / رابرت مارانز، رابرت استیمسون؛ مترجمان غلامرضا غفاری، میلاد رستمی، سامان یوسفوند

مشخصات نشر : تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری : ۵۵۱ ص.: مصور، جدول.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۷-۹۹-۴ وضعیت فهرست‌نویسی فیبا

یادداشت : عنوان اصلی: Investigating quality of urban life : theory, methods and empirical research.

موضوع : کیفیت زندگی -- اندازه‌گیری
موضوع : Quality of life -- Measurement
سبوع : زندگی شهری
موضوع : City and town life
شناسه آفا : استیمسون، رابرت جان

شناسه افزوده : Stimson, R. J. (Robert John)

شناسه افزوده : غفاری، غلامرضا، ۱۳۴۴ - مترجم

شناسه افزوده : رستمی، میلاد، ۱۳۶۷ - مترجم

شناسه افزوده : یوسفوند، سامان، ۱۳۶۸ - مترجم

شناسه افزوده : پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

رده بندی کنگره : HT۱۲/م۱ ۴۱۰

شماره کتابشناسی ملی ۴۴۵۶۳۵۴

رده بندی دیویی : ۳۷/۷۶

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
مرکز اسناد و کتابخانه ملی

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

عنوان: بررسی کیفیت زندگی شهری، نظریه، روش‌ها و پژوهش‌های تجربی

نویسندگان: رابرت مارانز و رابرت استیمسون

مترجمان: غلامرضا غفاری، میلاد رستمی، سامان یوسفوند

ویراستار علمی: سناءالدین سراجی جهرمی

ویراستار ادبی: مهناز احدی

طرح جلد: فاطیما وفا

صفحه‌آرایی: حسین آذری

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۷-۹۹-۴

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.
در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولیعصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
صندوق پستی: ۶۲۷۴-۱۴۱۵۵، تلفن: ۸۸۹۰۲۴۱۳، دورنگار: ۸۸۸۹۳۰۷۶ Email: nashr@ricac.ac.ir

فهرست مطالب

۱	سخن ناشر
۳	پیشگفتار مترجم
۷	فصل نخست: مروری کلی بر مفاهیم زندگی شهری
۷	درآمد
۱۵	برخی مفاهیم مرتبط: بهزیستی، رضای شادکامی
۱۷	مکان و بستر محیطی حائز اهمیت اند
۲۵	مزایای رویکرد مدل سازی
۲۷	شاخص های اجتماعی، تسهیلات شهری و قابلیت زندگی
۳۲	جمع بندی
۳۳	معرفی سامانه های اطلاعات جغرافیایی
۳۶	نتیجه گیری
۳۷	منابع

بخش نخست: رویکردهای مطالعه کیفیت زندگی و کیفیت زندگی شهری

۴۵	فصل دوم: سنجش عینی کیفیت زندگی با استفاده از تحلیل داده های ثانویه
۴۵	درآمد
۴۷	جنبش شاخص های اجتماعی
۵۱	خلاصه
۵۱	عملیاتی کردن سنجش بهزیستی اجتماعی از طریق شاخص های اجتماعی سرزمینی
۵۷	نمونه هایی از کاربردهای تجربی
۶۰	بررسی کیفیت زندگی شهری با وزندهی به شاخص های عینی
۶۲	درجه بندی معاصر شهرها و کیفیت زندگی آنها
۶۶	نتیجه گیری
۶۸	منابع

۷۱	فصل سوم: سنجش ذهنی کیفیت زندگی با استفاده از گردآوری داده‌های اولیه و تحلیل داده‌های پیمایشی
۷۱	درآمد
۷۲	کیفیت ذهنی زندگی به منزله بررسی تجربی اثبات گرایانه
۷۴	ارزشیابی ذهنی کیفیت زندگی
۷۸	چارچوب مدل مفهومی کلی
۸۷	بهره‌گیری از مدل‌بندی عامل محور برای تحلیل داده‌های کیفیت ذهنی زندگی شهری
۸۹	نتیجه‌گیری
۹۰	منابع:

۹۷	فصل چهارم: تکامل رویکردهای یکپارچه به تحلیل کیفیت زندگی شهری
۹۷	درآمد
۱۰۰	نظریه و مدل‌هایی پیرامون ابعاد خاص محیط شهری
۱۰۱	محیط فیزیکی شهری
۱۰۲	دسترسی به خدمات و تسهیلات
۱۰۳	تراکم و اضافه‌بار شهری
۱۰۳	محیط‌های طبیعی
۱۰۴	نظریه سازمان باختگی اجتماعی
۱۰۵	نظریه خرده فرهنگ
۱۰۶	شواهد تجربی برای کیفیت عینی و ذهنی زندگی شهری
۱۰۹	نمونه‌ای از مدل‌سازی پیوندهای میان شاخص‌های عینی و ذهنی کیفیت زندگی شهری
۱۱۳	متغیرهای ذهنی
۱۱۴	متغیرهای عینی
۱۱۶	خلاصه یافته‌ها
۱۲۳	نتیجه‌گیری
۱۲۶	منابع:

بخش دوم: مطالعات تجربی سنجش عینی کیفیت زندگی شهری

۱۳۳	فصل پنجم: تسهیلات، کیفیت زندگی و توسعه منطقه‌ای
۱۳۳	درآمد
۱۳۵	مقدمات
۱۴۲	تسهیلات طبیعی و توسعه منطقه‌ای: نمونه‌های تجربی
۱۵۱	مشاغل در برابر تسهیلات
۱۵۵	مهاجرت
۱۵۸	تسهیلات و مهاجرت مسن‌ترها
۱۶۰	خلاصه و نتیجه‌گیری
۱۶۲	منابع:

۱۶۹	فصل ششم: تغییرپذیری‌های کیفیت عینی زندگی شهری در مناطق شهر: فونیکس
۱۶۹	چشم‌اندازی از بالا
۱۷۰	چالش‌های مفهومی و روش‌شناختی

۱۷۳.....	ویژگی های کیفیت زندگی شهری.....
۱۷۸.....	گزینش و آماده سازی داده ها.....
۱۸۰.....	محاسبه شاخص های کیفیت زندگی شهری.....
۱۹۸.....	خلاصه و نتیجه گیری.....
۲۰۰.....	منابع:.....

بخش سوم: مطالعات تجربی ارزیابی ذهنی کیفیت زندگی شهری با کمک گزیده ای از مطالعات موردی

۲۰۵.....	فصل هفتم: کیفیت زندگی در کلان شهر دیترویت در آغاز هزاره.....
۲۰۵.....	درآمد.....
۲۰۷.....	پیرامون منطقه.....
۲۰۹.....	روش شناسی.....
۲۱۳.....	یافته ها.....
۲۲۴.....	کاربرد های داده ها برای سیاست و برنامه ریزی.....
۲۲۶.....	اسرار فایت.....
۲۲۷.....	خلاصه.....
۲۲۸.....	منابع:.....

فصل هشتم: منطقه بریج: است کوئینزلند در استرالیا: ارزیابی ذهنی کیفیت زندگی شهری و تغییرها در گذر زمان.....

۲۲۹.....	درآمد.....
۲۲۹.....	پیرامون منطقه مطالعه و پیمایش.....
۲۳۰.....	ارزیابی «حوزه های» کیفیت زندگی شهر.....
۲۳۴.....	موضوعات مسئله ای در منطقه بساک.....
۲۳۸.....	نگرش ها در مقایسه با خدمات و موضوعات.....
۲۳۹.....	تمرکز بر موضوعات در سطح محلی یا محله ای.....
۲۴۱.....	نتیجه گیری.....
۲۵۵.....	قدردانی.....
۲۵۶.....	منابع:.....

فصل نهم: سنجش کیفیت زندگی شهری در استانبول.....

۲۵۹.....	درآمد.....
۲۵۹.....	ناحیه مطالعه.....
۲۶۰.....	روش شناسی.....
۲۶۳.....	یافته ها.....
۲۶۹.....	نتیجه گیری.....
۲۸۲.....	منابع:.....

فصل دهم: سنجش کیفیت زندگی شهری و رضایت از محله در فاماگوستا، قبرس شمالی.....

۲۸۵.....	درآمد.....
۲۸۶.....	فاماگوستا.....

۲۸۹.....	روش‌شناسی
۲۹۲.....	یافته‌ها
۲۹۸.....	چشم‌اندازهای آینده
۳۰۰.....	خلاصه و نتیجه‌گیری
۳۰۲.....	کارهای آینده
۳۰۴.....	منابع:

فصل یازدهم: کیفیت زندگی در داکا، بنگلادش: کیفیت محله به‌منزله مؤلفه‌ای مهم در رضایت از محل

۳۰۵.....	سکونت
۳۰۵.....	درآمد
۳۰۶.....	زمین داکا بنگلادش
۳۰۹.....	ناحیه مطالعه
۳۱۳.....	جمعیت‌شناسی مطالعه
۳۱۵.....	روش‌شناسی
۳۱۸.....	یافته‌ها
۳۲۳.....	بحث
۳۲۵.....	نتیجه‌گیری
۳۲۷.....	منابع:

فصل دوازدهم: مطالعه کیفیت زندگی شهری

۳۳۱.....	درآمد
۳۳۱.....	زمینه مطالعه
۳۳۲.....	ناحیه مطالعه
۳۳۳.....	روش‌شناسی
۳۳۵.....	کیفیت زندگی شهری و متغیرهای تصویری و رفتاری محل سکونت
۳۴۸.....	نتیجه‌گیری
۳۵۰.....	منابع:
۳۵۴.....	فصل سیزدهم: کیفیت ذهنی در کوئینزلند: مقایسه نواحی کلان‌شهری، منطقه‌ای و روستایی
۳۵۷.....	درآمد
۳۵۸.....	کیفیت ذهنی کلی زندگی شهری
۳۵۹.....	مقوله‌های کیفیت ذهنی زندگی شهری
۳۶۱.....	سرمايه اجتماعي
۳۶۲.....	مطالعه حاضر
۳۶۵.....	کیفیت ذهنی کلی زندگی شهری
۳۶۷.....	نتایج
۳۷۳.....	بحث
۳۷۴.....	محدودیت‌ها و پژوهش‌های آینده
۳۷۶.....	نتیجه‌گیری
۳۷۷.....	منابع:

۳۸۱	فصل چهاردهم: مقایسه کیفیت زندگی شهری و روستایی در ایالت واشنگتن
۳۸۱	درآمد
۳۸۳	پیشینه
۳۹۰	روش شناسی
۳۹۵	داده‌های مفقود
۳۹۵	تحلیل داده‌ها
۳۹۵	یافته‌ها
۴۱۳	بحث و نتیجه‌گیری
۴۱۶	منابع

بخش چهارم: نوآوری‌های مدل‌بندی داده‌های کیفیت زندگی شهری

۴۲۱	فصل پانزدهم: مدل‌سازی عوامل تعیین‌کننده کیفیت ذهنی زندگی شهری
۴۲۱	درآمد
۴۲۲	کیفیت زندگی شهری و دلالت‌های گسترده‌تر
۴۲۳	کیفیت ذهنی زندگی شهری در سطوح گوناگون مقیاس جغرافیایی
۴۲۴	فرا نظریات رضایت از زندگی شهری
۴۲۶	مدل آزمون شده
۴۲۷	روش
۴۳۰	نتایج
۴۴۱	بحث
۴۴۵	منابع

۴۴۷	فصل شانزدهم: تجزیه سنجش کیفیت زندگی شهری
۴۴۷	درآمد
۴۴۸	مقیاس جغرافیایی مطالعه‌های کیفیت زندگی
۴۴۹	نمونه‌هایی از کاربرد مقیاس‌های جغرافیایی در پژوهش‌های کیفیت زندگی
۴۵۲	رویکردی نو به بررسی مقیاس جغرافیایی کیفیت زندگی
۴۵۴	یافته‌ها
۴۵۷	مقوله‌های محیط فیزیکی
۴۶۲	نتیجه‌گیری
۴۶۴	منابع

۴۶۷	فصل هفدهم: رویکرد خوشه‌بندی فضایی در تحلیل انواع کیفیت عینی زندگی شهری
۴۶۷	درآمد
۴۶۹	کیفیت زندگی شهری و ابعاد عینی محیط شهری
۴۷۲	انواع کیفیت عینی زندگی شهری و رویکرد خوشه‌بندی فضایی
۴۷۳	روش
۴۷۷	نتایج
۴۸۱	بحث
۴۸۳	دلالت‌ها، محدودیت‌ها و پژوهش‌های آینده
۴۸۶	منابع

فصل هجدهم: بهره‌گیری از سامانه اطلاعات جغرافیایی برای استخراج الگوهای منطقه‌ای، ابعاد کیفیت زندگی شهری: همراه با نمونه‌ای از داده‌های منطقه بریزین - ساک	۴۸۹
درآمد	۴۸۹
منطقه مطالعه شده و پیمایش	۴۹۱
کاربرد ۱: استخراج الگوهای زیرمنطقه‌ای سنجۀ تجمع‌شده ابعاد کیفیت زندگی شهری	۴۹۲
نتایج	۴۹۸
کاربرد ۲: استخراج الگوهای فضایی تعمیم‌یافته ارزیابی‌های ذهنی از ویژگی‌های «جذابیت محله‌ای» و سنجه‌های عینی خصوصیات محله‌ای	۵۰۲
ساختارهای اجتماعی - فضایی نقشه‌های عاملی	۵۱۵
نتیجۀ سیری	۵۲۱
منابع:	۵۲۳

بخش پنجم: مسیر آینده

فصل نوزدهم: بالگردی پیش‌روی پژوهش‌های کیفیت زندگی شهری	۵۲۹
درآمد	۵۲۹
چالش‌هایی برای نوآیندین همکاران	۵۳۰
چالش‌هایی برای پژوهشگران کیفیت زندگی شهری از جمله همکاران ما	۵۳۱
منابع:	۵۳۸

سخن ناشر

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با هدف رفع نیازهای پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نزدیک به دودهمه است که با رویکرد مسئله‌محوری به دنبال شناخت مشکلات حوزه فرهنگ و هنر، شناسایی قابلیت‌ها و ظرفیت‌ها و ارائه راهبردها و راهکارهای مناسب برای حل مشکلات و نیز توسعه قابلیت‌ها در مسیر تعالی فرهنگی کشور است.

این پژوهشگاه، با سه پژوهشکده فرهنگ، پژوهشکده هنر و پژوهشکده ارتباطات در تعامل و همکاری با صاحب‌نظران و اندیشمندان حوزه فرهنگ و هنر، ضمن اجرا و نظارت بر طرح‌های پژوهشی مورد نیاز، اقدام به برگزاری نشست‌ها، همایش‌های علمی، جلسات نقد و گفتگو و نیز جشنواره پژوهش فرهنگی سال می‌نماید.

علاوه بر این، دفتر طرح‌های ملی پژوهشگاه نیز، به عنوان متولی انجام مطالعات فرهنگی و اجتماعی در سطح ملی، ضمن اجرای نظرسنجیهای مورد نیاز، با اجرای پیمایش‌های ملی نظیر پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان؛ مصرف کالاهای فرهنگی؛ سبک رسانه‌ای؛ وضعیت فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی جامعه ایران و سنجش سرمایه اجتماعی کشور، اقدام می‌نماید.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، تلاش دارد تا مجموعه دستاوردهای پژوهشی خود را با هدف تحقق عدالت فرهنگی و دسترسی همه پژوهشگران و سیاست‌گذاران فرهنگی کشور، منتشر نماید. از این رو انتشارات پژوهشگاه طی مدت فعالیت خود تاکنون، آثار پژوهشی متعدد و متنوعی را در قالب «کتاب»، «گزارش پژوهش»، «گزارش نظرسنجی» و «گزارش راهبردی» منتشر کرده است. پژوهشگاه همچنین، انتشار فصلنامه علمی پژوهشی «مطالعات

فرهنگ ارتباطات» و نیز چاپ آثار برگزیده جشنواره فرهنگی سال را در کارنامه خود دارد. پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ضمن استقبال، تعامل، همکاری و همفکری با استادان، نخبگان و پژوهشگران حوزه فرهنگ، هنر و رسانه، امیدوار است با انتشار دستاوردهای پژوهشی خود بتواند به «مرجع پژوهش» در حوزه فرهنگ و هنر ایران و نیز پایگاهی برای اندیشمندان و دلسوزان این عرصه تبدیل شود.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

www.ketab.ir